

stighed, at man maa gaa frem med stor Forsigtighed. Der er gjort Undtagelse fra den første strenge Regel paa Banen fra Kjøbenhavn til Helsingør, og jeg tror, at man er enig om at erkjende, at det ikke har været rigtigt, skjøndt det langt fra er af den Slags driftige Spring i Jernbanebygning, som man har gjort andre Steder. Paa det Punkt tror jeg altsaa, man maa være forsigtig. Hvad der paa den Maade vil kunne bespares ved Anlægget, vil ikke kunne veie op imod den store Slitage paa Materiel og større Forbrug af Brændsel. Jeg skal ikke komme ind paa de andre Projekter, der nu foreligge og som ganske vist have Værd og Betydning; men det vilde ganske vist være interessant, om man kunde faae Leilighed til at gjøre praktisk Forsøg om Brugeligheden af forskjellige af de Forslag, som ere fremkomne; thi det forekommer mig, at der er en vis Sandsynlighed for, at der ligger en hel Del deri. Efter disse almindelige Bemærkninger skal jeg, uden at ville optræde med et overmaade stærkt Forsvar for Alt, hvad der staar i denne Lov, og uden at ville sige, at der ikke kan foretages Forandringer i en eller anden Retning, som ogsaa kunde faae Ministerens Tilslutning, udtale, at jeg tror dog, at her er et brugeligt Grundlag for vor fremtidige Jernbanebygning, for saavidt vi i det Hele taget skulle bygge Jernbaner.

Jeg skal derefter gaa over til at omtale de enkelte Baner, der ere bragte i Forslag. En Bemærkning, som jeg allerede har hørt her, og som jeg ventede at høre og til en vis Grad maa give Medhold, er, at et Par af de Baner, her ere foreslaaede, maa anses for at være lokale Baner, men naar jeg har taget disse Baner med i Loven, saa er det af Hensyn til, at det er saadanne, der gennem en længere Varrække have staaet paa Dagsordenen, der have været behandlede i den ene eller anden Afdeling af Rigsdagen paa en saadan Maade, at man paa de paagjældende Steder har slagt grundede Forventninger om, at dersom man vilde igjen tage fat paa at bygge Jernbaner, maatte det være der, ja, nogle af de Baner, som de Herrer ere mest imod, have endogfaa været meget nær ved at faae Koncession. Jaaborg-Ringe-Banen, som er den, de Herrer ere meget tilbøielige til at anse for en lokal Bane, har været meget nær ved at blive anlagt efter Systemet af 1873, og jeg vil sige, at vi skulde næsten nu det Sted nogen Nevandse, fordi det ikke fik Banen den Gang, det ansøgte derom. I 1875 om Foraaret blev der 3 Gange, den ene Gang efter den anden, og den ene Gang indstændigere end den anden, ansøgt om at faae Lov til at anlægge en Jernbane fra Jaaborg til Ringe, og det bemærker jeg med det Samme her, at det altid er denne Bane, Egnen har søgt om at faae. Det er den, det Selskab, som havde dannet sig for Anlægget af en Forbindelse mellem Jaaborg

og den sydfynske Bane, bestandig har holdt sig til i sine Andragender. De have altsaa 3 Gange ansøgt derom, og det var kommet dertil, at 3die Gang anholdt de blot om Koncession til at bygge Banen, men renoncerede paa Statsstilbud, men da var Rigsdagsforhandlingerne komne til et saadant Punkt, at den daværende ærede Indenrigsminister ikke troede, at der var Leilighed til at behandle denne Sag mere, og den saadt bort. Se, vil altsaa sige, at Folk der paa Egnen vel i Begyndelsen have vist Lunkenhed — ganske vist, det vide vi, thi ellers vilde de allerede have kunnet haat den —, men senere have de vist stor Interesse og gjort saadanne Tilbud, at jeg synes, det vilde være ubilligt nu at se bort derfra, naar der er Tale om at forhjælpe Egnen til en Jernbane. Hvad Assens-Tommerupbanen angaar, har ogsaa den i længere Tid været Gjensstand for Forhandlinger paa en saadan Maade, at de Paagjældende maatte have en Forventning om, at det dog tilsidt maatte lede til, at de fik en Jernbane. Og hvad der desuden har hidraget til, at jeg har troet at kunne tage den med, er, at det er min Overbevisning, at skjøndt det er en Lokalbane, vil den dog betale sig; jeg tror ikke, at man vil risikere der, at Staten vil være udsat for noget synderligt Tab. Jeg vil endogfaa efter de Erfaringer, vi have fra den sydfynske Bane, anse det for rimeligt, at disse fortere Baner i en nær Fremtid vilde faae Driften betalt. Naar man har talt om Vanskeligheden ved at faae Jaaborg-Ringe-Banen sluttet til den sydfynske Bane, tror jeg ikke, at denne Vanskelighed vil være saa stor. En rimelig Kontrakt har allerede den Gang paa Forhaand været indgaaet, og skulde man ikke nu kunne indgaa en saadan Kontrakt paa rimelige og billige Vilkaar, er Ulykken ikke større, end at man kan drive Banen selv og selv bestemme Reglerne for Tilslutningen til den sydfynske Bane, som det jo er de ærede Herrer bekendt. Naar Talen er om af Hensyn til det Uheldige i en Tilslutning til en privat Bane at lade Banen slutte sig til Assens-Tommerupbanen, saa er der fra Terrainforholdenes Side ikke Noget til Hinder derfor; de forestagne Undersøgelser have vist, at dette kan ske. Men foruden, som bemærket, at det er noget dyrere har det ogsaa den Mangel, som er anført, at Veien til Odense bliver længere, og at det er ikke i Overensstemmelse med, hvad man paa Egnen oprindeligt ønskede. Det er ogsaa derfor, jeg har bibeholdt den oprindelige Plan, fordi den var overensstemmende med de Paagjældendes Ønsker, og fordi det var den Linie, som de tekniske Embedsmænd have holdt sig til som den, der burde foretrakkes. — Hvad Struer — Oddefund — Histed Banen angaar, vilde jeg ganske vist anse det for en meget haard Behandling, om denne nu skulde skydes ud, naar Talen er om at fortsætte Jernbanebygningen. Den har været Gjens-